

Előfizetési ár:

Égőz évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . 2 . 50 .
Negyedévre . . . 1 . 25 .
Községeknek, körjegyzőknek és néptanároknak:
Égőz évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentín K. fia, Weidinger N., Réz bánya J., Böhm Manó, Engel Lajos kerületében és a földhivatalokban.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Ó-Posta-utca) Lye.-nyomda, hol mindenkor a legújabbnyolc árak szabhatók. Minden belkötött hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyílt-térben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Ó-Posta-utca Lye.-nyomda) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ó-Posta-utca Lyceumi nyomda.

Kéziratok nem adnak vissza.

Az olvasóhoz!

Pár nap még s lapom nyolczadik évfolyamába lép. E nyolczadik évfolyam előstéjén jól esik a 7 éves multira visszatekintésem. Elmondhatom, hogy e 7 év a megpróbáltatások ideje volt; de elmondhatom azt is, hogy a megpróbáltatások ideje elmúlt.

Miként viselte magát lapom a megpróbáltatások nehéz ideje alatt, tanú rá a megfutott pálya, és — ha kérdésként nyúl szabadszólalom — a nagy közönség nélkül szabad szólalom — a nagy közönség nélkül növekvő, fokozottabb mértékben nyilvánuló támogatása, mely sejtésem és remélésem engedi, hogy a szellemi és anyagi áldozatok, melyeket lapom révén hoztam és tovább is hozni eltökélt erős szándékom — nem estek terméketlen talajra.

Miként eddig, úgy ez után sem kiméléndek semmi áldozatot lapom tartalmasabbá tésésére, olvasóim igényeinek kielégítésére; de midőn ezt ígérem, kérem Pécs sz. kir. város és Baranya-megye polgárainak az eddigiről fokozottabb támogatását.

Pécsett, 1888. dec. 28.

Feller Mihály

a „Pécs” tulajdonosa és szerkesztője.

Előfizetési árak:

Egy évre 5 frt. — Évnyegyre 1.25 kr.
Körjegyzőknek, tanítóknak, községeknek egy évre 4 frt, évnyegyre 1 frt.

Városi kölcsön

„A város pénzeire nem bir el többet, a színház építéséhez nem áldozhat többet 50000 frtnál” — ezen vezényszó mellett lett a színház megépítésének kérdése elnapolva. Mert senki sem hiszi, hogy ily pénzért színházat, a

város lakossága számának és annak méltóságának megfelelő színházat felépíteni lehessen!

De az is bizonyos, hogy a még hiányzó s legalább is 50000 frtra rugó szükségletet társadalmi uton összegyűjteni lehetetlen.

Mi az oka annak, hogy a város a színházra többet 50000 frtnál nem áldozhat? —

Erre azt mondják: mert sokkal szükségesebb és a mi fő: jövődelmezőbb építkezések teljesítődők.

Itt van a vízvezetés, csatornázás, kaszárnya, városház, közvezés stb; ezek mind előbbre valók a színháznál!

Igaz, hogy a kérdés anyagi oldalát tekintve kétségtelen, hogy ez építkezések jövedelmesebbek, de hogy a színház ép oly szükséges, azt csak az vonatja kétségbe, a ki városunkat a műveltebb városok sorából kitérőltetni akarja!

De el nem fogadhatjuk azon okadatolást, hogy azért, mert a városnak még több létesíteni valója van, többet 50000 frtnál a színházra nem áldozhat; vagy azt hiszik-e az intéző körök, hogy a város törzstőkéjéből még rendelkezésre álló körülbelül 450000 frttal a fent elősoroltakat mind létesíteni lehet?

A városnak tehát okvetlenül egy nagyobb kölcsönt kell fölévennie.

Hisz már a színházra följáért 50000 frt is kölcsön utján szándékoltatik fedeztetni!

Egy ily részleges kölcsön azonban nem ajánlható, mert ez drágább; s miután a kölcsön úgy is felveendő. akkor legyen ez oly nagy, hogy mind azt, a mit fent elősoroltunk, egyszerre létesíteni lehessen, úgy, hogy ezen új intézményeket már a jelen generatio is élvezhesse.

Nagyon helyesen mondá Littke bizottsági tag ur, a legutóbbi városi közgyűlésen, hogy programmot kell megállapítani, a melyben ki legyen mondva, hogy mit akarunk, mennyibe kerülhetnek azok és mily sorrendben legyen a programm fogantatosítva.

Meg fogjuk kísérteni e cikk keretében egy programmnak vázlatát adni. Részben már elhatározva, részben már megkezdve és részben már befejezéshez közel vannak a következők:

- 1) vízvezeték s a malmok megváltása kerülhet 450.000 frtba.
- 2) általános közvezés 120.000 frt.
- 3) városház kiépítése 100.000 frt.
- 4) laktanyák 300.000 frt.
- 5) színház 100.000 frt.
- 6) katonai kórház 120.000 frt.
- 7) leányiskola 40.000 frt.
- 8) járványkórház 15.000 frt.
- 9) csatornázás 100.000 frt.

Összesen 1.345.000 frt.

Összesen tehát szükségeltetnek 1.345000 frt: ebből levonandó a régi katonai kórház értékesítése után reménylhetők 60000 frt s így marad a szükséglet 1.285000 frt.

A kérdés tehát az, hogy honnan és hogyan fedeztessék ez összeg, a nélkül, hogy a városi pótdó tetemesen emeltessék.

A „PÉCS” TÁRCAJA.

A szerzői jog története*)

— A „PÉCS” eredeti tárczaja. —
(Utannymás tiltatik.)

A kiadók anyagi érdekeiket nem voltak képesek megválni, mint az által, hogy a fejedelmektől és főuraktól a maguk részére privilégiumok kértek ki arra, hogy bizonyos műveket kizárólagosan ők nyomtathassanak és adhasanak ki; s a fejedelmek és főurak a kérelmet méltányosnak találván, meg is adták az egyes kiadóknak a privilégiumot, a mi őket az utánnyomatás ellen biztosította. Az ismert legrégibb ily privilégium 1491. évből való, melyet a velencei köztársaság adott ki.¹⁵⁾

III. Az olvasó közönség érdeke szempontjából azonban nemskára több oldalról megtámadott ezen privilégiumok megadásának jogos-

sága, így különösen Franciaországban már 1579-ben, hol azt az érvényre emelkedett fogási felelős különösen régi könyvek nyomtatására vonatkozólag, az általános művelődést akadályozó monopoliumnak és a szabadság sérelmének nyilvánította.¹⁶⁾

A királyi hatalom mégis, ha nem is a kiadók magánérdeke szempontjából, hanem igen is azon okból, hogy a könyvek szabad nyomtatása által az állam-illetőleg egyházallemes művek egykönnyen ne terjeszthessenek, fenntartotta továbbra is a művek nyomtatásának engedélye zési jogát, s a nyomtatást csak a művek előleges átvizsgálása után engedte meg.¹⁷⁾

¹⁵⁾ Prisson szavai szerint: „et sont vrais monopoles et de grande importance contre la liberté publique.” — *Ld. R. norand* „Traité des droits d'auteurs” l. k. 111. és köv. ll.

¹⁶⁾ A kiadóknak művek hatósági átvizsgálását, a cenzúra-törvény alakjában X. Leo papa hozta be 1516. május 4-én kibocsátott bullájá által, s a viági fejedelmek nem kétek követni őt. Franciaországban különben I. Ferenc 1521-ben ordonnance-t bocsátott ki, mely szerint a kiadóknak műveinek nyomtatás alálenődi becsatartat-át a párisi egyetem és teológiai facultás átvizsgálásától és jóváhagyásától tette függővé. Ezt követő több hasonló tartalom rendelet. Azonban a parlament is adott ki tilalmakat és engedélyeket egyes művek kiadására, még pedig oly gyakran, hogy az által az egyetem cenzurális jogát csakán egészen háttérbe szorította. Vagyis 1634-ben a királyi hatalom egészen magának tartotta fenn a kiadóknak cenzurálásának jogát. Hogy ezen időben mely szigorú lehetett a cenzura, azt azon elkeseredésből lehet következtetni,

Ezen szabaddalmi rendszer azonban mindig csak a kiadót oltalmazta, s a szerző maga mit sem nyert művének értékesítéséből. Felébredt tehát azon jogéret, hogy ezen rendszer különösen sérelmes a szerzőre nézve, mert a műveket tulajdonképpen nem a nyomdász, hanem a szerző hozza létre, ennek kizárólagos jogát kell tehát elismerni a mű nyomtatásának és kiadásának jogát.¹⁸⁾ Ennek következtében oia módosult a jogéret, hogy a kiadók szabadalmat szerzhettek ugyan maguknak valamely mű nyomtatására és kiadására, de a nyomtatás és kiadás jogát ők tulajdonképpen magától a szerzőktől nyerték akkor, midőn ezek nekik a kéziratoakat nyomtatás s kiadás végett átadják, illetőleg átengedik, s a privilegium maga nem több, mint a kiadó biztosítására szolgáló eszköz arra, hogy ő a szerzőtől nyert kiadás jogát zavartalanul gyakorolhassa.¹⁹⁾ A törvényhozás nem is köcsött soká Franciaország-

mely a sajtó és kormány között fennállott s melynek élesen feltüntető adalái szolgálhat I. Ferencnek 1534. január 13-áról kelet azon pátense, mely által ő keroken eltiltott minden nyomtatást, míg pedig halálbüntetés terhe mellett. Minderről lásd bőv. Renouard I. k. 31. és köv. ll. *Harum* 4. l. l. jgy. Bizonyos művek és könyvek terjesztésének tiltalma egyébiránt már az ó-korban is meg volt. A cenzura történetét bővebben lásd *Kopp id. m. IX. lap.*

¹⁸⁾ A szerző ezen jogát különösen a párisi egyetem vitatta, hogy visszanyerje azt. tekintélyét és befolyását a sajtóra. Renouard I. k. 132. és köv. ll., *Harum* I. r. 4. és 5. ll.

Mai számunk 10 oldalra terjed.

Az 1887. évi zárszámadások szerint a város törzstőkéje kitesz 366,731 frt 15 krt; ehhez hozzáadandók:

1) az 1888-ik évben teljesítendő visszafizetések 9662 frt 72 kr,

2) a Dunagőzhajózási társulat által az évben lefizetett utolsó részlete 96,810 frt.

Rendelkezésre állana tehát összesen 473.203 frt 87 kr.; ebből ismét levonandó a Hertelendy-féle követelés visszafizetésére szükséges 60.000 frt, s így rendelkezésre maradna még 413.203 frt 87 kr.

A fent kimutatott 1.285.000 frt első sorban a város törzstőkéjéből rendelkezésre áll 413.203 frt 87 krral volna fedezendő s a még fennmaradó 869.797 frt 13 kr. mondjuk kerekasztalban 9.000.000 frt kölcsön útján volna beszerzendő!

Bizton lehet rá számítani, hogy ha a város a mostani kedvező pénzviszonyokat felhasználja és ezen kölesre pályázatot hirdetne, hogy ezen kölcsön 50 évi törlesztésre 5 1/4 százalékra megkapható.

Ezen kamatlábat alapul véve évenként 47250 frtra volna szükségünk, hogy a fenti kölcsön 50 év múlva teljesen kifizetve lenne.

Ezen 47250 frthoz azonban még hozzáadandó a városnak jelenlegi törzstőkéje után élvezett 4% kamatja; mert e tőke felhasználata után az eddig a közszükségletekre fordított kamatjövdelem, a mely 18928 frt 14 krt tesz ki, — elesik.

Az évi szükséglet tehát kitenne 66178 frt 14 krt.

Miből fedezendő tehát ezen évenkénti 66178 frt 14 kros kiadás a városi pótdát tetemes emelése nélkül?

Első sorban azon jövedelmekből, a melyeket az újonnan létesített intézmények hoznának.

Kísértük tehát meg kiszámítani, hogy ezen jövedelem körülbelül mennyire rughat?

1) A vízvezeték létesítése, habár tetemes kiadással is jár, idővel mégis igen bő jövedelmezési

forrása lesz a városnak; annyi bizonyos, hogy az első években a jövedelem nem lesz túlságosan nagy: de arra, hogy a befektetett tőkének legalább a 4%-os kamatiát meg fogja hozni, számítani lehet. Már a vízvezeték lerakásánál az iránt kellene gondoskodni, hogy minél több magán fogyasztó, illetve háztulajdonos csatlakozást eszközöltessen: a miért is legjobb volna kimondani, a mint az pl. Pozsonyban történt, hogy mindazon háztulajdonosoknak, a kik az első lerakásnál csatlakozásukat kijelentik, a vezeték ingyen fog bevezettetni. Habár ez által a vízvezeték létesítése valamivel többé fog kerülni, ezen költségét többé busásan fogja magát az által kifizetni, hogy a város kezdetben szép számú magánfogyasztóval fog birni.

Hogy mennyi lesz a vezeték jövedelme, azt csak más városok jövedelmét véve alapul lehet megközelítőleg kiszámítani.

Például Győr városában, a melynek vezetéke csak 13000 méter hosszúságú, az már az első évben körülbelül 20000 frtot jövedelmezett; tekintve már most, hogy nálunk a hálózat 36000 méter, tehát majdnem háromszor oly nagy, mint tervezetük, nem fogunk tévedni, ha annak jövedelmét már az első években 20000 frtra felvesszük.

Hogy a felvett 20000 frt jövedelem nem túlzott, még a következő számítás is igazolja.

Azon statisztikai adatok és számítások szerint, a melyek más, már vízvezetékkel bíró városokban eszközöltettek, a vízfogyasztás egy személy után naponként 65 liter, beleértve a nyilvános vízfogyasztást is. Pécs városa (a Coloniát kivéve) lakosságának száma: 27000.

E szerint a naponkénti fogyasztás 27000 × 65 = 175500 liter, azaz 17550 hectoliter. Ha már most minden hectoliter víz után csak egy kr fog. fizettetni, a napi jövedelem 175 frt 50 kr. és az évi jövedelem ennek alapján 64057 frt 50 krt tenne.

Kétségtelen, hogy ily nagy jövedelemre számítani nem lehet, de ezen szá-

mitásból is kitetszik, hogy a 20000 frt évi jövedelem nem túlságos nagy.

2) A városi közevetvám; köztudomású, hogy aközvetvámából eredő évenkénti jövedelem, egész összegében a város kiközvetésére felhasználatik.

Ha azonban a város kiközvetése a felveendő kölcsönből eszközöltetni fog, akkor ezen évi jövedelem e kölcsön törlesztésére kell hogy fordítsassék.

A közvetvám évenkénti jövedelme a legutolsó költségvetés szerint 20125 frtra rúg.

Az általános közevetés keresztülvitele után is minden évben annak jókarban tartására és tatarozására bizonyos összeg szükségesíteni fog s minthogy azt reményljük, hogy az általános közevetés jö és t a r t ó s lesz, elég, ha ezen költségekre évenként 3035 frtot visszatartunk; marad tehát a kölcsöntörlesztésre évenként 17000 frt.

3) A mi az újonnan építendő laktnyak jövedelmét illeti, csak a polgármester ur egyik közgyűlésen tett azon nyilatkozatára hivatkozhatunk, hogy a laktnyak a befektetett tőkének legalább 7%-át fogják jövedelmezni.

A laktnyak építkezésére 300000 frtot vettünk fel, a melynek 7%-os kamatja kitesz 21000 frtot.

4) A városház kiépítése által egy egész sor boldhelyiséget nyerünk, a melyek bérbeadásából évenként legalább 3000 frtot lehet reményleni.

5) A mi az új színházat illeti, őszintén kijelentjük, hogy nem látjuk be, hogy a színházgató miért ne fizethetne bért.

Azon idők, a midőn a színházat mint a magyarosodás egyik fontos tényezőjét a magyarosodás érdekében segíelyezni kellett, hála istennek, elmúltak; sokkal jobb és nagyobb tényező e cél elérésére most az i s k o l á k.

A színházgatónak, ha jól szervezett társulata van, havonkénti kiadása legalább is 3000 frt, ha tehát még 300 frt bér fizetés is reá nehezül, az kiadásait nem fogja túlságosan szaporítani.

Tapasztalásból tudjuk, hogy egy jól

ban a szerző ezen jogát elismerni, mert már 1777-ben egy államtanácsi kibocsátvány határozottan kimondta P e n e l o n örököséi javára azt, hogy a könyvkereskedők részére adott privilegiumok meghosszabbítása csak az örökösök beleegyezésével lehetséges.²⁰⁾

Ezen időtől kezdve lón szokásossá a szerzői jogot írői (irodalmi) tulajdonjoggá (propriété litteraire) nevezzük²¹⁾, s a francia törvényhozás később, a forradalom időszeke alatt és az után, mindig ezen alagondolatból indula ki, szabályozta a szerzői jogot. Így az 1793 jul. 19—24. törvény a szerzői tulajdonjogról szól, és már szabályozza a szerzői jogot nemcsak az írók, hanem a zeneszerzők, festők és rajzművészek javára is. Ezen törvény már határozottan a szerző kizárólagos jogát ismeri el a szellemi mű kiadását a szerző egész életén át, sőt az örökösök javára is fennállónak mondja ki a szerző halála után még 10 évig.²²⁾ A későbbi 1810. február 5-én kibocsátott császári decretum a szerzői jogot kiterjeszti a szerző özvegye, gyermekei, örököséi és engeményeséi részére, ezeknek egész éle-

tükre²³⁾ de az 1854. évi apr. 8. törvény e jognak életfogytiglani élvezetét csak a szerző özvegye részére biztosította, míg a gyermekek, illetőleg örökösök részére azt 30 évre szorította²⁴⁾

És mégis, dacára mind ennek, a szerző még ekkor sem élvezhette szabadon szerzői jogának vagyoni előnyeit, mert a censura a szerzői jog szabad gyakorlásának hatalmasan ellent állott; ugyanis habár a francia forradalom ki is vívta magának a sajtószabadságot, mit XVI. Lajos az 1792 aug. 26-án kelt törvénye által Franciaország részére biztosított is, a censura mégis 1800-ban ismét visszaállított, és közben-közben megszüntetvén és ismét visszaállítván, a sajtószabadság végleg még csak 1830-ban lett az ugyanazon évi aug. 7-én kelt alkotmánylévél által Franciaország részére visszavonhatatlanul biztosítva.²⁵⁾

Biztosítja egyébiránt jelenleg a szerzői jogot Franciaországban a Code penal is.²⁶⁾

IV. Angolországban a kiadási jogát az egyes kiadó részére a könyvkereskedők céhintézménye

biztosította²⁷⁾; van azonban azért mégis adat arra nézve, hogy Angliában is egyes könyvkereskedők szintén privilegiumokat kértek és nyertek bizonyos művek kizárólagos nyomtatására.²⁸⁾ A sajtó maga azonban eleinte Angolországban is közfelügyelet alatt állott, s így a művek kiadásához rége óta is meg kellett szerzeni az engedélyt.²⁹⁾

Angliában mégis a censura nem állotta sokáig utját a sajtószabadságnak, mert már ugyanazon napon, melyen a „Habeas Corpus” okmány kibocsátott (1679 máj. 26.) a sajtó a hirlapok kivételével szabadabb tétetett. 1694-ben pedig már teljes sajtószabadság volt Angliában.³⁰⁾

A művek nyomtatása és kiadása tehát Angolországban szabadabb volt, mint bárhol; de a szerzői jog maga is itt találtá legelőbb törvény által való elismerését és biztosítását, mert már Anna királynő 1810. évről szóló törvénye által

²⁰⁾ Az 1643. és 1662. parlamenti acták határozottan eltiltották mindazon könyvek átányomtatását, melyek ezen két lajstromba bevezetettek. Ld. *Klöstermann* Goist. E.ig. I. k. 4. l.

²¹⁾ Ld. *Pattet* Büchernachdruck III. §. 112. li.

²²⁾ Angolországban eleinte a „Court of Star Chamber” (Camara stellata) őrizte ellen a sajtót. Ez fenytő törvények volt, mely közbüntették és elékelő férfiak felett itott. Midőn azonban a hosszú parlament ezen bíróságot megszüntette, a könyvcsúrást maga a parlament gyakorolta Angliában. Ld. *Camara stellata* és *Censur* (511 l.) *Meyer Conv. Lex*-ban.

²³⁾ Ld. *Maclay*, *History of England*, *Technitz* ed. I. 245. §. 382. li., *Harum* 7. l. 1. jegyz.

²⁴⁾ *Renonard* l. k. 165. l.

²⁵⁾ V. o. 1. §. 1. l.

²⁶⁾ Loi du 19—24. juillet 1793. relative aux droits de propriété des auteurs d'écrits en tout genre, des compositeurs de musique, des peintres et des dessinateurs Art. 1-8.

²⁷⁾ Decret imperial contenant règlement sur l'imprimerie et le librairie. A6 palais des Tuilleries le 15. febr. 1810. ut. III. Art. 2., tit. V. Art. 39—48.

²⁸⁾ Loi du 3 avril 1654. relative aux droits de propriété des veuves et des enfants des auteurs, compositeurs et artistes.

²⁹⁾ *Meyer Conv. Lex* IV. k. 570. és köv. li. — *Rollé* IX. k. 446. l.

³⁰⁾ Code pénal Art. 425—429.

A nemzeti kaszinó kölcsönre végre mégis létesül. A budapesti kereskedelmi bank megke...

Csödbbe esett Czirikai Ignác vendéglős és városi bizottsági tag. Csödbbiztos: dr. P. Or...

A gazdasági egylet tegnapelőtti választmányi ülést tartott, melyen több érdekes tárgy ka...

"Pécs 100 év múlva" ez volt címe Lenkei Lajos szerdai fölolvadásának a kereskedő ifjak...

Székéneggyár alapítása képezi a város tanácsának átszájt és ez ügyben — követte a...

A minister ajándéka. A városi köznevelési határozatából, hogy t. i. Pécsét szülőiskola...

A "Pécs" karácsonyfája. Kis Pál keresetképelele munkás és 6 apró gyermeke számára...

Karácsonyfá. A siklósi vöröskereszt fiókja által a szegény gyermekek számára a városba...

Megható volt nézni a szegények magatartását ezen idő alatt. Az oldalán ült egy szápadt...

Megható volt nézni a szegények magatartását ezen idő alatt. Az oldalán ült egy szápadt...

Megható volt nézni a szegények magatartását ezen idő alatt. Az oldalán ült egy szápadt...

csonyfát és kérdi anyját, miért hozták az angyalok ide! Valóban angyalok hozták ezt kedves...

Tejes ruházattal ellátott 24 kath., 12 hely., 6 mézes v. és 4 gör. kel., egyben 46 gyermeke...

Postarablás. Zomba és Szegszárd között karácsony éjszakáján a postakocsist ismeretlen...

Vegyes hírek. Nagy és Kis-barkóközi Szomodis Elek. Zalamegye törv. bizottsági tagja meg...

Budapesti Hirlap.

Szerkesztő: Csukási József. A "Budapesti Hirlap"nak a hazai névelő elmozdulásának vette meg alapját...

A "Budapesti Hirlap" arról rögtön ne adjon há a néki, hogy a "Budapesti Hirlap" arról rögtön ne adjon há a néki...

Barcsi tésztéshizláló részvény-társaság heti tudósítása. Hízalában lévő állomány 2684 drb. — Ebből...

Gabona-árak. Hivatalosan feljegyezettek Pécs szab. királyi város 1888. évi december hó 22-én tartott heti vasárán.

NYILT-TÉR.*)

B. u. é. k.

Az évforduló közeledtével fogadják mindazok, kik üzletemet eddig nagybecsű bizalmukkal megajándékoztak...

Szives támogatásukat a jövőben is remélvén és kérve vagyok kiváló tisztelettel Szalasy Alajos, kávéas "Európá" kivéülában.

Ezen rovatban közlőtekért nem vállal felelőset a szerkesztőség.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő: FEILER MIHÁLY.

HIRDETESEK.

Szines celyem szöveteket 85 krtól 7 1/2 frtig méterenként (körülbelül 1 1/2 fajtában) szállít kész ruhákban és darabokban vámosmentesen HENNEBERG G. (es. es. kár szállító) gyári raktra Zúri-ban. — Minták póstafordultával. — Levelek 10 krba kerülnek.

Árverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyámpénztára végrehajtásoknak Hohmann Antal és neje meződi lakos végrehajtás szelvével elleni 60 frt tökéveléses és járulékal iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a sádsi kir. bíróság) területén lévő Meződ község határában fekvő, a meződi 143. számú telekfejlesztésben felvett 627. hsz. számú szőlőre az árverést 788 forintban ezeuvel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanhoz 1889. évi január hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Meződ község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becserának 10 százalékát, vagyis 70 forint 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt övadekkeses értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bírárságnak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1888. évi október hó 30. napján, a pécsi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság. Bogay Pongrácz, kir. törvényszéki bíró.

2543 1.85

Tüzelő fát a legutányosabb árért szállít a téli időnyre SPITZER ADAM Háltér. Elárúsított helyek: Simon János a Kistóré és Mautner M. üzletében Ferenciek utcájában. 2499

Árverési hirdetemény.

A m. kir. tud. egyetem alap. pécsváradi, valamint a vallás alap vaiszlói uradalom tulajdonához tartozó alább jelzett bér- tárgyak újbóli hasznosítása iránt 1889. évi január hó 23-án Pécsváradon, a közalapítványi számtartóság hivatalos helyiségében déli- előtti 9 órákor zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Az árverés tárgyai a következők:

Tétel	Az uradalom meg- nevezése	A haszonbérleti tárgy megjelölése	A bérlet tartama	Kiadási évi bér	
				frt	kr.
1.	M. k. tud. egyetem alap. pécsváradi uradalom	A pécsváradi uradalmi nagyvendéglő a község és határában gyakorolható italméresi joggal.	1890. január 1-től bárom, esetleg hat évre	3300	--
2.		Maráza község határában fekvő 139 ⁴⁶⁶ / ₁₂₀₀ holdat tevő földterület	Ugyanazon időtartam	837	--
3.	Vallás alapítványi vaiszlói uradalom	Vaiszlói uradalmi nagyvendéglő a község és határában gyakorolható italméresi joggal	Ugyanazon időtartam	2604	--
4.		Hídvégi koresma ugyanazon jogokkal.	dtto	631	--
5.		Besencei koresma ugyanazon jogokkal.	dtto	227	--

Bérleni szándékozók sziveskedjenek a kikiáltási évi bérnek megfelelő 10% birtokpénzzel vagy személyesen megjelenni, vagy pedig a feltételek értelmében szabályszerűen szerkesztett s a kellő birtokpénzzel ellátott írásbeli ajánlatukat fent kitett nap délelőtti pont 9 órájára a pécsváradi kir. közlap. számtartóságához benyújtani.

Ajánlat tehető a regale jogok és épületekre együttesen, de külön-külön is — feltartván az uradalomnak azon jog, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson.

A további bérleti feltételek a pécsváradi közlap. számtartóság s a vaiszlói uradalmi számtartóság hivatalos helyiségében betekinthetők. Utó, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsvárad, 1889. évi január 1-én.

M. kir. közlap. számtartóság.

POLLAK SOMA

PÉCSETT, Király utca 10. szám.

A farsangi évadra következő cikkeket ajánl:

TARLATÁN, minden színben,
ezüst és arannyal átszővött kelmék.

CREPPE, minden színben.

MOUL ÉS CREPPE-LISSE.

Báli tegyezők, legujabb divatúak.

Csipke és csipke kelmék.

Belépő gallérok gyapot és atlaszból.

Kitűnő jó minőségű vállfűző (Mieder).

CSIPKE ZSEBKENDŐK

SELYEM KEZTYŰK MINDEN SZÍNEN

ATLASZ, minden színben, meterje 75 kr.

1 pár arany lack cipő 2.95 1 pár fehér glace bőr cipő 3.50

1 „ fekete chevron cipő 2.85 1 „ báli harisnya 20 kr.

Férfi báli ing, legujabb fagon, 2 frt 50 kr.

1 p. glace báli keztyű fehér vagy szürke, 80 kr.

Férfi lack cipők párja 5 frt 50 kr.

Szalon férfi cipő 4 frt 80 krajcár.

NYAKKENDŐK, GALLÉROK ÉS KÉZELŐK.

A „Pécs“ kishirdetési.

Minden szó egyszeri beiktatása 2 kr.

Két új ház

A Lánc-utcában, egyik még 8 évig, a másik 10 évig adómentes, mindegyik külön kerttel, az egyikben 4 szoba és egyannyi konyha a másikban egy 8 szobás, lakás mellékhelyiségekkel és egy pincelakás igen jutányos feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Kiadó lakás.

A Lyceum-utcában egy 4 szoba, konyha- és mellékhelyiségekből álló utcai lakás minden percben bérbe adatik. Bővebb értesítést nyerhetni a kiadóhivatalban.

Sorsjegyek,

értékpapírok kedvező feltételek mellett kaphatók Hol? megmondja a kiadóhivatal. Üzenők keresetnek.

Hirdetések jutányos áron fölvételnek a kiadóhivatal- ban.

Egy sllig használt 2-ös száma Wiese-féle
pénzszekrény
fele áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Bolt-eladás.

A Fehérvári- és Légszesz-utas arkán egy bolti helyiség berendezéssel együtt minden percben jutányos áron eladó.

Fűszerész segéd

jártas, gyakorolt, legjobb bizonyítványokkal állomást keres egy helyi nagyobb fűszerkereskedésben. Szives ajánlatok „D 8“ cím alatt a kiadóhivatalban.

Jövedelmező vízi hengermalom

szabó kézből eladó, esetleg pécsi szállórt vagy házért becsereíhető. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

Kerestetik
pénzes szekrény (Wertheim) 2, vagy 3-as, készletti végre vére Cain a kiadóhivatalban.

Jól felszerelt

vagyos kereskedés egy vidéki városban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Üzleti állványok

teljes jó karban, fűszer-szekrenek jutányos áron eladandók. Bővebbet a kiadóhivatal.

LAUBER REZSO

2304

(Pécs, Mária-utca 43. sz.)

A káptalani korcsma fölött jobbra lévő **tégla-gyár tulajdonosa és cserépek** elvállal minden cserépek-munkákat és javításokat vagy 6 évi szerződés mellett, valamint **új tetőzetek beföldését** egy évi jótállás mellett.

Szállít és árul tégla, cement-lemez, oltott meszet és homokot a legmértányosabban szabott áron.

Bér- és fuvarokosik mindenkor jutányosan kaphatók.

A közönség kényelmére **telefon-összekötés az üzlettel és tégla-gyárral.**

BUTOROK CSOMAGULÁS
nélkül szállítása

EXPEDITION VON MÖBELN ohne Einballage

BUTORRAKTAR és gőzerővel berendezett **ASZTALOSÜZLET**
MÖBEL LAGER und **TISCHLEREI** mit Dampfbetrieb

Népszínházi műsor.

E saison legkiválóbb ujdonságait ajánljuk alábbiakban, melyek csinos kiállításuknál fogva

alkalmi ajándéku igen célszerűnek és kedvesek.

Kon t i: Kievárosi hírességek, 5 pompás dal, 1 fnt 60 kr. Suhano és Tücsök betét dalai, 60 kr. és 80 kr. Nádor Gy: Úszai gyöngy, 14 dal és Magduska öröksége, 13 dal, 1 fnt 50 kr-ával. Az utóbbi évek legszebb népszínmű zenéje e két füzet. Szedte-vette nagysám betétdalai 1 fnt. Nebántsvirág, mazurka 60 kr. Pipacsöz király korongja 1 fnt. 25 legújabb dal könyvű átiratban 1 fnt. 4528

Nádor Kálmán,
Budapest, Károly-körut 8. sz.

Hirdetmény.

B.-Sellyén egy, a piac-téren levő

bolt helyiség

lakással együtt jövő év márczius hó 1-től bérbbe adandó.

Bővebb felvilágosítást ad

Özv. Jófejü Jánosné
2533 B.-Sellye.

● Egy jó könyv. ●

.... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidék és velősek de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen kiváló **segédanyagok** tettek! Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézte „A Betegbarát“ című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem napoként kap. Mint az ahöz nyomtatott s a szerencsén meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követeése által még oly betegek is **gyógyulást** nyertek, a kik már **minden reményt feladtak**. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak **létve, megérdemli a legkomolyabb figyelembe** vételt minden beteg részéről, hámi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerzeni dhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot“ és pontos címet s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intéztebe Lipcseben. A megküldés ingyen történik.

Fürdő-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, miszerint saját telkemen (siklósi orszagut 40. sz. a.) ujjonnan fölépített

„Ferencz József“ gőz-, zuhany- és kádfürdömet

hétfőn, f. hó 17-én megnyitottam.

Nem kiméltem semmi költséget, sem fáradságot, hogy fürdőintézetem a jelenkor igényeinek úgy a közegészség, mint kényelem tekintetében teljesen megfeleljen, miért is

kényelmes gőz-, lég- és kádfürdőről gondoskodtam, melyekben 25 zuhanyt alkalmaztam.

Ezenkívül megemlítom, miszerint a meleg- és hideg-medenczék napoként újra töltetnek, tehát folyton friss vízzel vannak ellátva. Fürdő-intézetemmel kapcsolatban csinosan berendezett olvasó-, illetőleg pihenő-termet rendeztem be, mely a n. é. fürdő közönség rendelkezésére áll.

Midőn midézeket a n. é. közönség becses tudomására hozom, kérem pártfogását és tömeges látogatását.

Kiváló tisztjeitell

F ü r d ő - á r a k !

1 gőzfürdőjegy 60 kr.	1 katonajegy 40 kr.	1 kádfürdőjegy 2 személyre 90 kr.
25 10 fnt	1 kádfürdőjegy 1 személyre 60 kr.	1 katonajegy 40 kr.

Ezen árak törülköző kendő és lepedővel értetnek.

A gőzfürdő nyitva van: Férfiaknak: reggel 7 órától 12-ig. — Nőknek: délután 2 órától 5-ig.

Kádfürdők: reggel 7 órától 12-ig, délután 2-től 7-ig.

Melléklet

a Pécse 53. számához.

A Pesti Napló előfizetési fölvívása.

Mély és erős meggyőződésünk, hogy Széchényi Istvánnak az a mondása, hogy „csak gazdag nemzetek lehetnek szabadok,” — nem csupán az anyagi javakra, hanem a szellemiekre is szól. És hogy míg egyrészt törekednünk kell közgazdasági erőink teljes felszabeditására és ezen erővel való szabad rendelkezésre: addig másfelől nem kevésbé kell törekednünk arra, hogy egy politikai, mint a társadalmi és a kulturális élet minden ágában a nemzet munkás és intelligens elemei feltétlenül érvényesüljenek, és a nemzetnek szellemi közvagyonra ne pazaroltassék el sem az előjogoknak, sem a protekcióknak, sem az érdem nélküli magas pozícióknak kultusza által.

Mély és erős meggyőződésünk, hogy Magyarországon ez idő szerint a társadalmi reakció épp oly erős, mint a politikai.

A politikai reakció megvan, csak hogy kevésbé nyíltan terjed, — míg a társadalmi reakció egészen nyíltan lép fel. Es elválasztja, sőt szembeállítja egymással azon osztályokat, melyeket az 1848-iki alkotmány egyesített, s melyeknek egységét kiegészítette és így építé fel az alkotmányt 1867-ben Deák Ferencz.

És így a kormánynak egyik legnagyobb hibájául rójuk fel azt, hogy míg egyrésztől kívülről a politikai reakciónak nyomását érzi: hogy azalatt itthon nemesak tétlenül türi a társadalmi reakciónak terjedését, hanem úgy az egyikkel, mint a másikkal paktál.

Ily helyzetben aztán nagyon természetes, hogy a szabad intézmények nem terjedhetnek; természetes, hogy az alkotmány biztosítékai nem erősödhetnek. S a kormány éppen úgy van a reakcióval, mint a korrupcióval. Ha maga nem csinálja, de elnézi, hogyan csinálják mások.

De még nagyobb hibája a kormánynak, hogy nemesak türi a reakciókat és paktál vele; hanem föl is használja a saját hatalmának növelésére.

A felekezeti viszályok elintézésére vagy mellőzi, vagy pedig nem hozza meg a kellő törvényt, hanem folytonosan expedieneket keres, melyek által a sebek nem gyógyulnak, hanem csak tovább mérgesednek.

És mivel úgy az eddigi gazdálkodás, mint a katonai terheknek folytonos emelkedése által az adóterhek a végletekig fokoztatván, a kormány maga is érzi, hogy az országban mind jobban terjed az elégtelenség: tehát, hogy ez az elégtelenség a kormánynak fejére

ne nőhessen, évek óta rendszeresen tötekszik arra, hogy minden képzelhető hatalmi eszköz a kormány kezében összpontosuljon.

És ha a magyar kormány magának érdemül tulajdonítja azt, hogy a kormányzatban biztosította a stabilitást és hogy megakadályozott minden konfliktust a nemzet és az uralkodóház között: ámdé ezen érdemeket fölemészti az az ár, melyet a kettős eredményért adni kellett, a kormány hatalom fenntartásának kétes erkölcsi értékű eszközei és a legszerűebb nemzeti aspirációknak is háttérbe tolása) fölemészti továbbá azon súlyos bajok, melyeket a kormány részint nem orvosol, részint maga okoz; és fölemészti végre a köz-erkölcsök megdőbbentő hanyatlása, a hallatlan rendetlenség a közigazgatásban, a közszellem megtompulása és a politikai társadalmi reakció, melynek nyomában jár egyrésztől a gög, másrésztől a szervilizmus.

Ily körülmények közt Magyarországon a független sajtóra nemesak nagy kötelességek várnak, hanem nagy feladatok is:

Mert a képviselőházon kívül egyedül csak a sajtó még az, melynek kezei nincsenek megkötve; mely leplezetlenül feltárhajta az igazságot. Miután a szabad gyülekezési jog, az alkotmányos szabadságnak egyik legfőbb biztosítéka már régóta korlátozva van.

E nagy kötelességnek és e nagy feladatoknak akarunk szolgálatában állani a jövőben is. Es miután Magyarországon ez idő szerint nemesak divat, de a hálásabbik rész is a hatalommal szövetkezni és élvezni ennek előnyeit: a „Pesti Napló“ választani fogja a hálásabbik, de a szebbik részt, és védeni fogja a gyengébbeket, az üldözötteket, az elhagyottakat, ha ellentük van a hatalom, de részükön van az igazság és a jog.

A „Pesti Napló“, mint független lap, természetesen nem lehet kormánypárti. De azért ez nem zárja ki, hogy a kormányzatban el ne ismerje a mi jó és ne támogassa azt, az ország érdekében, őszintén és őnzetlenül.

A „Pesti Napló“, mint a Deák Ferencz hagyományainak és politikai harcainak örököse, nem tártozhatik a függetlenségi párthoz; habár a függetlenségi pártnak törekvéseit, egy a gazdasági önállóságot, mint a hadsereg reformja, és a demokratikus szabadelvűség kérdéseiben mindenkor támogatni fogja.

A „P. N.“ mint pártokon kívül álló független lap, a politikai küzdelmekben legközelebb áll a mérsékelt ellenzékhez, és

bár e párttól is függetlenül, de úgy a napi politika, mint az organikus reformok kérdéseiben e párt törekvéseit kíséri rokonszenveivel. S annál is inkább, mert nemesak jogos várakozásokkal, de bizalommal is tekint a mérsékelt ellenzék vezérének, gróf Apponyi Albertnek jellemére, lángelméjére és tisztizta hazafiságára. De mind e bizalom és várakozás nem jelenti azt, hogy a „Pesti Napló“, midőn a legtöbb aktuális kérdésben a mérsékelt ellenzék támogatja, ugyanakkor függetlenül a saját útján ne haladjon, és erről az utról soha semmi körülmények közt le ne térjen.

Ezt az utat kijelöli nekünk az a négy évtized, mely a „Pesti Napló“ mögött áll. Telve nehéz küzdelmekkel, törhetlen kitarással. E négy évtizednek központja, ugyszólván annak lelke Deák Ferencz, a ki megalkotta az 1867-ki alkotmányt, de nem azért, hogy az a legtöbb legyen, a mit Magyarország elérhet, hanem azért, hogy az a legkevesebb legyen. a mivel Magyarország a közjogi és a nemzeti aspirációk terén beérheti.

A mi kötelességünk helyt állani, hogy ebből a közjogi alaptól semmi elne kallódjék; és másrésztől kivívni mind azt, a mire ez a közjogi alap feltétlenül feljogosít.

Kivívni a gazdasági önállóságot;

kivívni közös hadsereg reformját, oly értelemben, hogy abban nemesak névleg, hanem tényleg is benne legyen a magyar hadsereg;

felépíteni a magyar államot mint nemzeti jogállamot;

megoldani a nemzetiségi kérdéseket, nem erőszakkal, hanem a jognak, a rendnek és a jólétnek áldásaival;

és egyrésztől a törvények uralmaival, másrésztől a demokratikus szabadelvűség szellemével megszüntetni az intelligencia jobbtárgyságát, és elsimítani minden viszályt úgy az egyes osztályok, mint az egyes hitfelekezetek között.

És visszaállítani a nemzeti akarat és a polgári önállóságnak és önértetnek, s általán az állami független érzület fölényének súlyát, a militarizmus és más hatalmasságok egészszégtelen tulsúlyával szemben.

E lobogóval, e célok szolgálatával megyünk bele a negyedik évtizedbe!

